

KONTAKT

Regionalni centar za okoliš/životnu sredinu,
Ured za Bosnu i Hercegovinu
Derviša Numića 6/III,
71000 Sarajevo,
Bosna i Hercegovina
tel./faks: +387 33 713 110;
713 111; 713 131
E-mail: info@rec.org.ba

www.sinphonie.eu

www.rec.org

Sadržaj terenskog ispitivanja

Opšta terenska ispitivanja će biti provedena u vremenskom periodu od septembra 2011. do marta 2012. godine i sastojće se od sljedećih elemenata:

Monitoring životne sredine:

- mjerenje fizičkih karakteristika, hemijskih zagađivača i bioloških agenasa zraka u zatvorenom prostoru u tri učionice u izabranim školama (kao i na otvorenom u neposrednoj blizini škole). Mjerenja uključuju 18 fizičkih i hemijskih parametara (kao što su: formaldehid, CO₂, stepen ventilacije) paralelno u unutrašnjem i vanjskom zraku, koje će mjeriti ekološki stručnjaci koristeći specijalne, nenametljive instrumente.
- uzimanje uzoraka iz prostora s ciljem određivanja mikroba i alergena (unutrašnja prašina i slično). Specifični markeri na gljivice i bakterije će se mjeriti u nakupljenoj prašini.

Procjena uticaja na zdravlje:

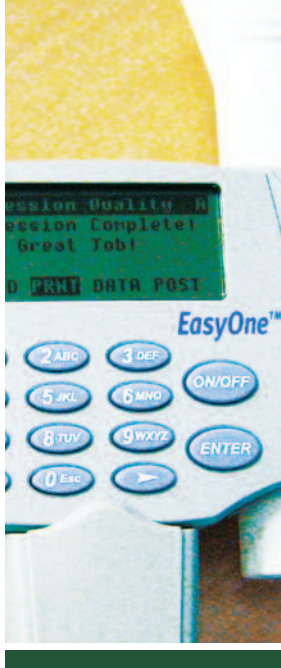
- upitnici o zdravstvenom stanju djece i nastavnika u odabranim školama. Upitnici za roditelje će sadržavati dodatna pitanja koja će se odnositi na zdravstvenu istoriju porodice i kućnu životnu sredinu.
- zdravstveni stručnjaci će sprovesti spirometrijske testove na svoj djeci u odabranim razredima. Testovi će se obavljati samo uz dozvole etičkog odbora i roditelja.

Rezultati studija sprovedenih u školama biće dostupni djeci, roditeljima i školskom osoblju, u formi izvještaja, do decembra 2012.

Uloga školskog osoblja

Neometana i efikasna implementacija aktivnosti vezanih za studiju zavisi od dobre saradnje između školskog osoblja odabranih škola i zdravstvenih i ekoloških eksperata. Učešće školskog osoblja će biti vrijedan doprinos ovom jedinstvenom, evropskom istraživačkom projektu.

Čist zrak
Zdrava djeca
Svjetlija budućnost

Kako SINPHONIE odgovara na ovaj izazov?

SINPHONIE (Schools Indoor Pollution and Health /skraćena od engleskog naziva projekta „Zagađenje u školskim prostorijama i zdravlje: Evropska opservaciona mreža“) je kompleksni istraživački projekat koji obuhvata zdravlje, okoliš, transport i pitanja klimatskih promjena sa krajnjim ciljem poboljšanja kvaliteta zraka u školama i vrtićima. Projekat se implementira kao rezultat ugovora o pružanju usluga za potrebe Generalnog direktorata za zdravlje i pitanja potrošača Evropske komisije (SANCO).

U SINPHONIE projektu učestvuju 38 institucija iz oblasti zaštite zdravlja i okoliša iz 25 zemalja koji zajednički rade na smanjivanju i prevenciji respiratornih oboljenja, uzrokovanih vanjskim i unutrašnjim zagađenjem zraka.

Sa posebnim fokusom na škole i ustanove za brigu o djeci, SINPHONIE projekat će dati preporuke za formiranje pravilnika o mjerama zaštite u školskom okruženju. SINPHONIE se zasniva na shvatanju da je pravo na udisanje čistog zraka u školama jednako pravu na zdravlje.

SINPHONIE na djelu

Unutar SINPHONIE projekta, provešće se širok spektar terenskih istraživanja vezanih za okoliš i zdravlje, a njihovi rezultati će biti analizirani uzimajući u obzir postojeće dostupne informacije na ovu temu. Ovo će dovesti do sveobuhvatne procjene rizika u pogledu uticaja kvaliteta zraka u školama po zdravlje djece.

Mnogobrojni faktori, kao što su intenzitet saobraćaja u neposrednoj blizini, način grijanja i tip ventilacije (na primjer: prirodni ili mehanički), mogu uticati na školsko okruženje. Sve ove faktore treba uzeti u obzir prilikom odabira mjesta, vremena i načina mjerenja stepena zagađenosti. Obzirom da okruženje zgrade ima uticaj na kvalitet zraka u zatvorenom prostoru, lokacija je posebno važan kriterij prilikom odabira škola za terenska istraživanja.

Terenska istraživanja će se obavljati tokom zime, obzirom da grijanje ima značajan uticaj na nivo zagađenja zraka u zatvorenom prostoru.

Po završetku istraživanja, preporuke o poboljšanju kvaliteta zraka u zatvorenom prostoru u školama biće dostavljene zakonodavnim organima, arhitektima, upravnicima zgrada, školskoj djeci i osoblju.

Okoliš i zdravstveni izazov

Veza između stanja okoliša i njegovog uticaja na zdravlje je u Evropi dobila veću pozornost osamdesetih godina prošlog vijeka, kada su evropske zemlje pokrenule proces eliminisanja najvećih ekoloških opasnosti po zdravlje ljudi. Proces se vodi pomoću ministarskih konferencija koje se održavaju svakih pet godina, a organizuje ih Regionalni ured za Evropu Svjetske zdravstvene organizacije (WHO Evropa). Značajan rezultat u procesu je bilo potpisivanje Deklaracije o okolišu i zdravlju 2010. godine u Parmi od strane evropskih članica Svjetske zdravstvene organizacije. Svjetska zdravstvena organizacija, takođe, saraduje sa Evropskom komisijom koja je 2004. godine usvojila šestogodišnji akcioni plan okoliša i zdravlja Evropske unije.

Fokus na škole

U prosjeku ljudi u Evropi provedu oko 90 procenata vremena u zatvorenom prostoru. Imajući na umu da je kvalitet zraka u zatvorenom prostoru znatno lošiji od zraka na otvorenom, kvalitet zraka u zatvorenom prostoru ima značajan uticaj na kvalitet života i zdravlje ljudi.

Djeca i školsko osoblje provedu većinu dana unutar školskih prostorija. Zdravo školsko okruženje može, stoga, direktno poboljšati zdravlje djece i unaprijediti efikasnost učenja, pridonoseći razvoju zdravih i kvalifikovanih odraslih osoba. Loš kvalitet zraka u zatvorenom prostoru u školama može rezultirati ozbiljnim zdravstvenim tegobama kod djece, koja su podložnija negativnim efektima zagađenog zraka od odraslih osoba, kao i kod učitelja i drugog školskog osoblja.

Više od trećine evropske djece pati od astme ili alergija, a učestalost respiratornih oboljenja se povećava na godišnjem nivou, posebno u srednjoj i jugoistočnoj Evropi. U tom kontekstu, postoji veoma hitna potreba za programom vezanim za unutrašnje zagađenje zraka u školama.

